

ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

1. Υπό το παρόν καπιταλιστικό κοινωνικό καθεστώς εκμετάλλευσης της εργασίας από το κεφάλαιο η σύγκρουση μεταξύ παραγωγικών δυνάμεων και παραγωγικών σχέσεων -η οποία οφείλεται στην αντίφαση μεταξύ του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής και του ατομικού χαρακτήρα της ιδιοποίησης του παραγόμενου πλούτου- αναπτύσσεται με αυξανόμενο βαθμό προκαλώντας την ένταση των κοινωνικών αντιθέσεων και την όξυνση της πάλης μεταξύ της αστικής τάξης και του προλεταριάτου.

2. Ο ιστορικά προοδευτικός ρόλος του καπιταλισμού έγκειται στη δημιουργία των αναγκαίων υλικών και κοινωνικών προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας αταξικής κοινωνίας. Ο ρόλος αυτός τερματίζεται στην εποχή του ιμπεριαλισμού, στην εποχή των καταστροφικών διεθνών κρίσεων και των παγκοσμίων πολέμων. Οι παραγωγικές δυνάμεις έρχονται σε σύγκρουση με τις υφιστάμενες παραγωγικές σχέσεις, με αποτέλεσμα οι σχέσεις αυτές από μορφές ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων να μετατρέπονται σε δεσμά τους. Η αχαλίνωτη δυναμική της κούρσας του κεφαλαίου για την αποκόμιση του μέγιστου δυνατού κέρδους έχει καταστεί ένας απόλυτος ανασταλτικός παράγοντας για την περαιτέρω ανάπτυξη της ανθρωπότητας. Ο καπιταλισμός δεν μπορεί ούτε να βελτιωθεί σταδιακά ούτε να διοικηθεί προς όφελος της κοινωνίας. Στην ημερήσια διάταξη της ιστορίας τίθεται, με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, το δίλημμα «σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα», το οποίο μπορεί να επιλυθεί μονάχα με την επικράτηση της παγκόσμιας κομμουνιστικής επανάστασης.

3. Η εργατική τάξη, δηλαδή η τάξη των σύγχρονων μισθωτών που ζουν από την πώληση της εργατικής τους δύναμης παράγοντας ολόκληρο τον κοινωνικό πλούτο, είναι η πιο καταπιεσμένη και η μοναδική δυναμικά επαναστατική τάξη της αστικής κοινωνίας, ο μελλοντικός φορέας της κομμουνιστικής απελευθέρωσης της ανθρωπότητας. Είναι η κοινωνική τάξη που έχει αντικειμενικά το ειδικό συμφέρον για την κατάργηση του καπιταλισμού. Ταυτόχρονα, όντας μια μη κατέχουσα τάξη, όταν θα αναλάβει τη διακυβέρνηση της κοινωνίας δεν θα εγκαθιδρύσει ένα νέο σύστημα εκμετάλλευσης, αλλά θα ανοίξει τον δρόμο για τη δημιουργία μιας κοινωνίας κοινοκτημοσύνης και ισότητας.

Η εργατική τάξη ως μια αποκλειστικά πάσχουσα τάξη μέσα στην αστική κοινωνία, ιδωμένη ως μια απλή κατηγορία της κοινωνιολογίας πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία του καπιταλιστικού συστήματος, είναι ένα εξατομικευμένο πλήθος που το μοναδικό πράγμα που την ενοποιεί είναι ότι αποτελεί μια ανθρώπινη ύλη προς εκμετάλλευση, μια καθολικά αλλοτριωμένη μάζα που συγκροτεί την τάξη των σύγχρονων μισθωτών δού-

λων του κεφαλαίου. Η τάξη αυτή είτε είναι επαναστατική είτε δεν είναι τίποτα. Για να μπορέσει να ασκήσει τον επαναστατικό απελευθερωτικό της ρόλο πρέπει να μετατραπεί από αντικείμενο εκμετάλλευσης σε τάξη που αγωνίζεται για την απελευθέρωσή της σπάζοντας όλες τις αλυσίδες που την υποδουλώνουν και, κατά συνέπεια, καταργώντας τον ίδιο τον εαυτό της ως τάξη.

4. Το σύγχρονο κράτος, ανεξάρτητα από την ποικιλία των καθεστωτικών του μορφών, δεν είναι ένας ουδέτερος θεσμός, αλλά είναι ο πολιτικός θεσμός της δικτατορίας του κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, αποτελεί έναν μηχανισμό οργανωμένης βίας, ένα όργανο ταξικής καταπίεσης που δρα προς όφελος της αστικής τάξης για τη διασφάλιση της εκμετάλλευσης των εργατικών μαζών και ενεργεί ως εγγυητής των συλλογικών συμφερόντων της. Η σύγχρονη κρατική εξουσία δεν είναι παρά μονάχα μια επιτροπή που διαχειρίζεται τις κοινές υποθέσεις της αστικής τάξης στο σύνολό της. Ο ταξικός χαρακτήρας κάθε κυβέρνησης που αναλαμβάνει τη διεύθυνση του σύγχρονου κράτους είναι αστικός, ανεξάρτητα από το κόμμα ή τα κόμματα που την συγκροτούν. Οι κομμουνιστές δεν υποστηρίζουν καμία μορφή αστικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων και των λεγόμενων «προοδευτικών» ή «αριστερών» κυβερνήσεων.

5. Ο κοινοβουλευτισμός, δηλαδή η αστική δημοκρατία, είναι η δημοκρατική μορφή της δικτατορίας του κεφαλαίου. Αστική δημοκρατία είναι το καθεστώς στο οποίο η αστική τάξη κυβερνά με τη νομότυπη συναίνεση των καταπιεζόμενων κοινωνικών τάξεων. Αυτό το ειδικό καθεστώς αστικού κράτους αποτελεί την πιο ενδεδειγμένη μορφή κυριαρχίας της άρχουσας τάξης, γιατί αποδεικνύεται το πιο λειτουργικό, εφόσον διατηρεί το καπιταλιστικό σύστημα με το ελάχιστο των τριβών και το μέγιστο των αποτελεσμάτων. Απέναντι στο προλεταριάτο παρουσιάζει την ψευδαίσθηση της κοινωνικής ισότητας μέσω της τυπικής ισότητας της ψήφου, συγκαλύπτοντας έτσι την πραγματική ταξική ανισότητα, και, με τον τρόπο αυτό, μπορεί να το αφομοιώνει μέσα στο πολιτικό σύστημα, ειδικά όταν μέσα σ' αυτό συμμετέχουν «σοσιαλιστικά» και «κομμουνιστικά» κόμματα που εμφανίζονται ως υπερασπιστές των συμφερόντων του. Απέναντι στην ίδια την αστική τάξη παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ελαστικότητα, καθώς εγγυάται τον πολιτικό πλουραλισμό των αντιτιθέμενων αστικών μερίδων. Έτσι, η αστική δημοκρατία, την οποία η κυρίαρχη ιδεολογία επιμένει επίτηδες να την παρουσιάζει ως «δημοκρατία γενικά», είναι το «καλύτερο περικάλυμμα του καπιταλισμού».

Ωστόσο, σε συνθήκες όξυνσης των ταξικών αντιθέσεων η αστική δημοκρατία αποκαλύπτει τον αντιδραστικό της ρόλο ως θεματοφύλακας της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης προσλαμβάνοντας αυταρχικότερες μορφές διακυβέρνησης και καταστολής. Σε περιπτώσεις δε κατά τις οποίες η

διακυβέρνηση της αστικής τάξης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με κοινοβουλευτικά μέσα, τότε η αστική δημοκρατία δίνει τη θέση της στη στρατιωτική δικτατορία ή στον φασισμό. Δημοκρατία και δικτατορία είναι δύο καθεστωτικές μορφές του αστικού κράτους που εναλλάσσονται στην εξουσία ανάλογα με τη δυναμική της πάλης των τάξεων. Γιατί το μοναδικό πραγματικό κόμμα της αστικής τάξης είναι μονάχα το κράτος της, το οποίο, ακριβώς επειδή είναι ο κατεξοχήν εγγυητής της κυριαρχίας της, θα σπύσει να το υπερασπίσει με τη βοήθεια οποιασδήποτε κυβέρνησης και οποιουδήποτε καθεστώτος. Γι' αυτό, δίχως να παραβλέπουμε τις σημαντικές διαφορές μεταξύ αστικών καθεστώτων, τασσόμαστε αναφανδόν εναντίον τους. Η μετεξέλιξη της δημοκρατίας σε δικτατορία είναι ένας αναγκαίος μετασχηματισμός του συστήματος αστικής κυριαρχίας, την οποία η εργατική τάξη δεν μπορεί να εμποδίσει κατά βούληση, αλλά, απεναντίας, ενώπιόν της τίθεται επιτακτικά η ίδια η επαναστατική ανατροπή του αστικού κράτους. Διαφορετικά, όπως έχει αποδείξει με δραματικό τρόπο η άνοδος του φασισμού στον μεσοπόλεμο, η εργατική τάξη πρώτα θα εξανδραποδιστεί από τη δημοκρατική μερίδα της αστικής τάξης για να συντριβεί, στο τέλος, από τον φασισμό. Γι' αυτό τον λόγο το πραγματικό δίλημμα σε τέτοιες περιπτώσεις δεν είναι το δίλημμα «δημοκρατία ή δικτατορία» αλλά «καπιταλισμός ή κομμουνισμός».

6. Το προλεταριάτο δεν μπορεί να καταργήσει το σύστημα των αστικών κοινωνικών σχέσεων και να απελευθερωθεί από την καπιταλιστική εκμετάλλευση χωρίς την επαναστατική ανατροπή της αστικής εξουσίας, τη συντριβή του παλαιού κρατικού μηχανισμού και την εγκαθίδρυση της δικιάς του πολιτικής εξουσίας. Για να το κατορθώσει αυτό πρέπει να συγκροτηθεί και να δράσει ως ανεξάρτητη ταξική δύναμη που υπερασπίζεται τα δικά της γενικά ιστορικά συμφέροντα. Οι κομμουνιστές απορρίπτουν κατηγορηματικά κάθε μορφή ταξικής συνεργασίας, απορρίπτουν απερίφραστα τα «λαϊκά μέτωπα» και τους «πατριωτικούς συνασπισμούς», και τάσσονται υπέρ του αδιάλλακτου αυτόνομου προλεταριακού αγώνα.

Η συμμαχία του προλεταριάτου με τα κατώτερα μικροαστικά στρώματα της πόλης και της υπαίθρου δεν πραγματοποιείται σε ισότιμη βάση, αλλά με όρους κυριαρχίας των συμφερόντων του προλεταριάτου. Κάθε πολιτική φόρμουλα «λαϊκής συμμαχίας» ή «λαϊκής εξουσίας» -ακόμη κι αν στα λόγια αναφέρεται ακόμα και στην πρωτοκαθεδρία της εργατικής τάξης σ' αυτό το κοινωνικό μπλοκ- συσκοτίζει τον ταξικό χαρακτήρα αυτών των διαταξικών μορφωμάτων και υποτάσσει τα συμφέροντα του προλεταριάτου στα συμφέροντα των μικροαστικών μαζών και στην ανάπτυξη του εθνικού κεφαλαίου. Το ίδιο ισχύει και για παρόμοιες πολιτικές φόρμου-

λες που διαλύουν την εργατική ταξική αυτονομία σε τεχνητά υπερταξικά κατασκευάσματα, όπως το «πλήθος» ή οι «πολίτες».

«Απ' όλες τις τάξεις που τούτη τη στιγμή βρίσκονται αντιμέτωπες με την αστική τάξη, μόνο το προλεταριάτο είναι τάξη αληθινά επαναστατική. Οι άλλες τάξεις χάνονται και εξαφανίζονται από τη μεγάλη βιομηχανία, ενώ το προλεταριάτο είναι το πιο χαρακτηριστικό προϊόν της. Οι μεσαίες τάξεις, ο μικρός βιομήχανος, ο μικρέμπορας, ο βιοτέχνης, ο αγρότης, όλοι αυτοί καταπολεμούν την αστική τάξη για να διατηρήσουν την ύπαρξή τους ως μεσαίες τάξεις και να σωθούν απ' τον αφανισμό. Δεν είναι λοιπόν επαναστατικές αλλά συντηρητικές. Κάτι παραπάνω, είναι αντιδραστικές γιατί ζητούν να στρέψουν προς τα πίσω τον τροχό της ιστορίας. Αν είναι επαναστατικές είναι σχετικά με το επικείμενο πέρασμά τους στο προλεταριάτο, και τότε δεν υπερασπίζονται τα σημερινά, αλλά τα μελλοντικά τους συμφέροντα, εγκαταλείπουν τη δικιά τους άποψη για να πάνε με την άποψη του προλεταριάτου». (Μαρξ-Ένγκελς, «Κομμουνιστικό Μανιφέστο»)

7. Λόγω της αντίστασης που θα προβάλλει η αστική τάξη μπροστά στην απώλεια της κυριαρχίας της, των απαραίτητων ριζικών κοινωνικών αλλαγών που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν, της ανάπτυξης που θα χρειαστεί για την επίτευξη της κοινωνικής ευπραγίας και τη διαπαιδαγώγηση της κοινωνίας σε ριζικά νέες σχέσεις συμβίωσης, είναι απαραίτητο να προηγηθεί μια μεταβατική περίοδος κατά την οποία η αστική κοινωνία μετασχηματίζεται σε κομμουνιστική. Αυτή η περίοδος είναι η δικτατορία του προλεταριάτου, δηλαδή η πολιτική κυριαρχία της εργασίας επί των δυνάμεων του κεφαλαίου, διαμέσου ενός νέου τύπου κράτους, το οποίο, ενώ παραμένει μηχανισμός ταξικής καταπίεσης, θα κυβερνάται άμεσα από τους ίδιους τους εργαζόμενους με απώτερο σκοπό την τελική διάλυσή του μέσα στην κοινωνία μέσω της βαθμιαίας κατάργησης των τάξεων. Το πολιτικό καθεστώς της δικτατορίας του προλεταριάτου είναι η εργατική δημοκρατία, το οποίο αποτελεί καθεστώς ανώτερης και ουσιαστικής δημοκρατικής διακυβέρνησης που στηρίζεται στην ενεργό πολιτική συμμετοχή της μεγάλης πλειοψηφίας του εργαζόμενου λαού στις λειτουργίες του κράτους. Η εργατική εξουσία ασκείται από τους ίδιους τους εργαζόμενους μέσω αιρετών και ανακλητών εκπροσώπων που συγκροτούν τα όργανα άσκησης της εξουσίας σε παραγωγικό και διοικητικό επίπεδο, στην οποία είναι εγγυημένη η δυνατότητα κάθε πολίτη να αναλάβει δημόσιο αξίωμα, όπου *«κάθε μαγείρισσα θα μπορεί να διοικεί το κράτος»* (Λένιν). Ωστόσο, ακόμη και με την πιο πλατιά δημοκρατία, όσο υπάρχει κράτος δεν υπάρχει πραγματική ελευθερία. Η κομμουνιστική επανάσταση είναι ρητά αντικρατική.

8. Ο κομμουνισμός ή σοσιαλισμός δεν είναι τίποτα λιγότερο από μια κοινωνία χωρίς τάξεις, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, δίχως μηχανισμούς οργανωμένης βίας και εν γένει καταπίεσης, δίχως το σύνολο των καπιταλιστικών σχέσεων που χαρακτηρίζονται από την ιδιοκτησία, την εμπορευματική παραγωγή, την ανταλλακτική αξία, την υπεραξία, το χρήμα και τη μισθωτή εργασία. Είναι μια οργανική πανανθρώπινη κοινότητα ελεύθερα συνεταιρισμένων παραγωγών, στην οποία η ελεύθερη ανάπτυξη καθενός αποτελεί την προϋπόθεση για την ελεύθερη ανάπτυξη όλων, κάθε μέλος της οποίας συμβάλλει στην κοινωνική ευημερία σύμφωνα με τις δυνατότητές του, απολαμβάνει τα κοινωνικά αγαθά σύμφωνα με τις ανάγκες του και συμμετέχει άμεσα και ενεργά στη συλλογική διαχείριση των κοινών υποθέσεων. Πρόκειται, τέλος, για μια κολλεκτιβιστική και μη ιεραρχική κοινωνία στην οποία η συλλογικότητα συνταιριάζεται με την προσωπική αυτονομία, μέσα σε σχέσεις αλληλεγγύης και ισοτιμίας, πραγματοποιώντας την αυθεντική πολιτική δημοκρατία, δηλαδή την αυτοκυβέρνηση της κοινωνίας.

9. Η επαναστατική ανατροπή του συστήματος δεν είναι η τυφλή εξέγερση ενός ακαθόριστου πλήθους. Ακριβώς επειδή δεν είναι απλώς και μόνο ένα αυθόρμητο προϊόν των οικονομικών διεργασιών και δεν στοχεύει στη μεταρρύθμιση του καθεστώτος ή στην εγκαθίδρυση ενός νέου συστήματος εκμετάλλευσης αλλά στη δημιουργία μιας ριζικά νέας κοινωνίας είναι μια μακρά διαδικασία που η πραγματοποίησή της απαιτεί τον μέγιστο βαθμό πολιτικής και κοινωνικής συνείδησης. Το προλεταριάτο δεν μπορεί να αποκτήσει επαναστατική ταξική συνείδηση διαμέσου των άμεσων εμπειριών του. Η συνείδηση αυτή μπορεί να αποκτηθεί και να μεταδοθεί μονάχα από μια μειοψηφία της τάξης που συγκροτεί το «κόμμα της εργατικής πρωτοπορίας». Όπως η κοινωνία δεν μπορεί να απελευθερωθεί χωρίς τη διαμεσολάβηση του εξεγερμένου προλεταριάτου, έτσι και η ίδια η δυνητικά επαναστατική τάξη δεν μπορεί να απελευθερωθεί χωρίς τη βοήθεια των πιο προχωρημένων στοιχείων της. Η ουσιαστική προϋπόθεση για τη ανατροπή της αστικής κυριαρχίας και την κατάκτηση της πολιτικής εξουσίας είναι η σύσταση του προλεταριάτου σε τάξη επαναστατική και άρα σε πολιτικό κόμμα.

«Αυτός ο επαναστατικός αγώνας είναι η σύγκρουση ανάμεσα στο σύνολο της προλεταριακής και της αστικής τάξης. Όργανό της είναι το πολιτικό ταξικό κόμμα, το κομμουνιστικό κόμμα, το οποίο πραγματοποιεί τη συνειδητή οργάνωση της πρωτοπορίας του προλεταριάτου, που έχει καταλάβει την αναγκαιότητα της ενοποίησης της δράσης στο χώρο –πάνω από τα συμφέροντα ξεχωριστών ομάδων, κατηγοριών ή εθνοτήτων- και στο χρόνο –υποτάσσοντας στην τελική έκβαση της πάλης τις επί μέρους βελτιώσεις και κατακτήσεις, που δεν μεταβάλλουν την ουσία του αστικού οικοδομήματος.

Συνεπώς, μονάχα η οργάνωση του προλεταριάτου σε πολιτικό κόμμα πραγματοποιεί τη συγκρότηση του προλεταριάτου σε τάξη που αγωνίζεται για την απελευθέρωσή της». («Θέσεις της Κομμουνιστικής Αποχικής Φράξιας του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος», 1920).

Για την ανατροπή του αστικού κράτους είναι απαραίτητος και αναντικατάστατος ο διαμεσολαβητικός ρόλος του επαναστατικού ταξικού κόμματος. Ωστόσο, όπως καταδείχθηκε από τον γραφειοκρατικό εκφυλισμό της Οκτωβριανής Επανάστασης, το κομμουνιστικό κόμμα δεν πρέπει να αναλάβει τη διακυβέρνηση του κράτους εν ονόματι της τάξης και να συγχωνευτεί με το κράτος. Αυτό σημαίνει ότι το επαναστατικό κόμμα παραμένει έξω από όλες τις κυβερνητικές ή κρατικές λειτουργίες ως σώμα, ενώ ταυτόχρονα διαμέσου των μελών του συμμετέχει ενεργά σε όλα τα όργανα εργατικής αυτοδιοίκησης και προσπαθεί να προωθήσει τις θέσεις του. *«Δεν υπάρχει δυνατότητα για την απελευθέρωση της εργατικής τάξης ή τη δημιουργία μιας νέας οργάνωσης της κοινωνίας, παρά μόνο αν αυτή πηγάει από τον αγώνα της ίδιας της τάξης. Σε καμία περίπτωση και για κανένα λόγο το προλεταριάτο δεν πρέπει να παραδώσει αυτό τον ρόλο του κατά τη διάρκεια του αγώνα. Δεν πρέπει να αναθέσει την ιστορική αποστολή του σε άλλους ή να αναθέσει την εξουσία του σε τρίτους, ούτε καν στο ίδιο του το πολιτικό κόμμα».*(Πολιτική Πλατφόρμα του Διεθνιστικού Κομμουνιστικού Κόμματος, 1952). Η απελευθέρωση της εργατικής τάξης είναι έργο της ίδιας της τάξης.

Ο ρόλος του κόμματος δεν είναι να υποκαθιστά την τάξη αλλά, τουναντίον, να συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις στο να αποκτήσει η εργατική τάξη εμπιστοσύνη στις δικές της δυνάμεις. Σε κάθε περίπτωση, ο ρόλος μιας επαναστατικής πρωτοπορίας -η οποία θα πρέπει να μάθει να διδάσκεται από τα λάθη της και να αποδεικνύει ότι πράγματι αποτελεί κάτι τέτοιο- είναι να παίζει τον ρόλο του αναντικατάστατου οργάνου του πολιτικού αγώνα της εργατικής τάξης. Η δουλειά των επαναστατών είναι να δείχνουν τον δρόμο που πρέπει να πάρει ο αγώνας και να προβάλλουν τον τελικό στόχο, βοηθώντας στην ανάπτυξη της συνείδησης και της οργάνωσης των εργαζομένων μαζών με τις ιδέες τους και τονώνοντας την εμπιστοσύνη τους στις ίδιες τους τις δυνάμεις. Η αντίληψη που κληρονομήθηκε από τις αστικές επαναστάσεις είναι η διευθέτηση των κοινών διαμέσου της διακυβέρνησης των πολιτικών κομμάτων. Μια σύγχρονη επαναστατική αντίληψη πρέπει να είναι ριζικά διαφορετική. Οι κομμουνιστές δεν αποτελούν ένα κλασσικού τύπου κόμμα που αποσκοπεί στην ανάληψη της διακυβέρνησης της κοινωνίας προς όφελος των εργαζομένων δρώντας εν ονόματί τους ως αυτοδίκαιοι αντιπρόσωποί τους. Στην πραγματικότητα, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο: οι ίδιοι οι εργαζόμενοι

πρέπει να αναλάβουν το έργο του κοινωνικού μετασχηματισμού και τη διαχείριση των κοινών τους υποθέσεων.

10. Ο σκοπός μιας επαναστατικής οργάνωσης, ως συνειδητό τμήμα της εργατικής τάξης, είναι να δείξει την κατεύθυνση που πρέπει να πάρει και να προβάλλει τον στόχο που πρέπει να υιοθετήσει η ταξική πάλη του προλεταριάτου κατά του κεφαλαίου, ασκώντας ριζοσπαστική κριτική στην αστική κοινωνία, υποστηρίζοντας τα συμφέροντα της εργατικής τάξης στο σύνολό της και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση του προλεταριάτου σε δύναμη ανατροπής του κεφαλαιοκρατικού συστήματος για την εγκαθίδρυση της κομμουνιστικής κοινωνίας. Το προπαρασκευαστικό έργο μιας κομμουνιστικής οργάνωσης είναι: **α)** η επεξεργασία του επαναστατικού προγράμματος και η διάδοση των επαναστατικών ιδεών μέσα στην εργατική τάξη, **β)** η οργανωμένη και ενιαία παρέμβαση στους εργατικούς αγώνες με στόχο τη μετάδοση κομμουνιστικής συνείδησης, **γ)** η συμβολή στην ενότητα των κομμουνιστών και τη συγκρότησή τους σε διεθνές κομμουνιστικό κόμμα. Εξαιτίας της δεσπόμενης θέσης της κυρίαρχης ιδεολογίας μέσα στην αστική κοινωνία το κομμουνιστικό κόμμα δεν μπορεί ποτέ να οργανώσει την πλειοψηφία της τάξης, αλλά μονάχα μια μικρή συνειδητή μειοψηφία επαναστατών. Ωστόσο, το ιδεολογικό πλεονέκτημα που διαθέτει αυτή η μειοψηφία έναντι της υπόλοιπης κοινωνίας δεν την καθιστά διόλου κάτοχο της «απόλυτης», «μόνης» ή «αντικειμενικής» αλήθειας ούτε της δίνει το δικαίωμα να ομιλεί εξ ονόματος της τάξης της οποίας αποτελεί μέρος ή να διεκδικεί το προνόμιο της πολιτικής της εκπροσώπησης.

11. Η οργάνωση αυτή είναι μια ελεύθερη ένωση αγωνιστών που συγκροτείται επί τη βάση ιδεολογικών αρχών και προγραμματικών θέσεων και στηρίζεται στην πολιτική συνείδηση των μελών της. Είναι μια συλλογικότητα που διαπνέεται από δεσμούς αλληλεγγύης, αφοσίωσης και ειλικρίνειας. Είναι δημοκρατική ως προς τον τρόπο λήψης αποφάσεων και συγκεντρωτική προκειμένου να διασφαλίσει την ενιαία εκτέλεση των αποφάσεων της. Η οργανωτική της αρχή είναι «πλήρης ελευθερία στη συζήτηση, πλήρης ενότητα στη δράση». Στην οργάνωση αυτή όλοι πρέπει να είναι ελεγκτές και ελεγχόμενοι. Το εσωτερικό καθεστώς λειτουργίας της συνδυάζει την προγραμματική ενότητα και τη συλλογική δράση με τη δημοκρατική συζήτηση, κατοχυρώνοντας την πλήρη ελευθερία έκφρασης των μελών της, διαμορφώνοντας μια ατμόσφαιρα που της επιτρέπει να εμβαθύνει στην ανάλυση των ζητημάτων που την απασχολούν, στην επισημάνση και διόρθωση των λαθών της. Ωστόσο, η συζήτηση δεν αποτελεί αυτοσκοπό αλλά μέσο για την πραγματοποίηση μιας έμπρακτης πολιτικής δουλειάς. Ο οργανωτικός της μηχανισμός δεν αποτελείται από μια ιεραρχική διαστρωμάτωση κομματικών αξιωματούχων και επαγγελματι-

κών στελεχών αλλά είναι ένας τεχνικός καταμερισμός εργασίας εναλλασσόμενων καθηκόντων και λειτουργιών που πραγματοποιούνται από εθελοντές. Η οργάνωση δεν αποτελεί αυτοσκοπό αλλά ένα απαραίτητο μέσο για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Στον βαθμό που αυτή παύει να προωθεί αυτούς τους στόχους, μεταβάλλει τη φυσιογνωμία της και μετατρέπεται σε φετίχ, επιδιώκοντας μονάχα την αυτοσυντήρησή της και μετατρέπεται σε μια πολιτική κλίκα, είναι πλέον άχρηστη και επιζήμια για την επαναστατική υπόθεση.

12. Η προλεταριακή επανάσταση είναι εθνική ως προς τη μορφή της και παγκόσμια ως προς το περιεχόμενό της. Προϋποθέτει τη διεθνή πάλη της εργατικής τάξης κάθε χώρας κατά της δικιάς της αστικής τάξης. Ο σοσιαλισμός ή κομμουνισμός δεν οικοδομείται σε εθνική αλλά μονάχα σε διεθνή κλίμακα. Ο σταλινισμός, ως η κατεξοχήν ύπουλη αντικομμουνιστική πολιτική με κομμουνιστικό μανδύα, διατύπωσε το αντιδραστικό δόγμα της «οικοδόμησης του σοσιαλισμού σε μία μόνη χώρα», προωθώντας, στην πραγματικότητα, την εγχώρια ανάπτυξη του κρατικού καπιταλισμού. Για τους κομμουνιστές ο παγκόσμιος χαρακτήρας της προλεταριακής επανάστασης είναι μια θεμελιώδης θέση αρχής.

«Η επανάσταση αυτή μπορεί να γίνει σε μια μόνο χώρα; Όχι. Αφού δημιούργησε την παγκόσμια αγορά, η μεγάλη βιομηχανία έβαλε όλους τους λαούς του κόσμου, και ιδιαίτερα τους πολιτισμένους, σε μια τέτοια αλληλεξάρτηση που κάθε χώρα επηρεάζεται απ' ό,τι γίνεται στην άλλη. Επίσης η κοινωνική εξέλιξη με τη μεγάλη βιομηχανία έφτασε σ' όλες τις χώρες σε τέτοιο βαθμό ομοιότητας ώστε σε όλες η αστική τάξη και το προλεταριάτο να είναι οι βασικές τάξεις της κοινωνίας και η πάλη που κάνουν μεταξύ τους είναι η κυριότερη πάλη της εποχής μας.

Η κομμουνιστική επανάσταση, λοιπόν, δεν θα είναι μια επανάσταση καθαρά εθνική. Θα είναι μια επανάσταση που θα επικρατήσει ταυτόχρονα σε όλες τις πολιτισμένες χώρες, λ.χ. στην Αγγλία, στην Αμερική, στη Γαλλία και στη Γερμανία. Θα αναπτυχθεί πιο γρήγορα σ' εκείνη τη χώρα που κατέχει πιο αναπτυγμένη βιομηχανία, μεγαλύτερο πλούτο, πιο πολλές παραγωγικές δυνάμεις... Η επανάσταση θα έχει επίσης πολύ ισχυρό αντίκτυπο στις άλλες χώρες αλλάζοντας την προηγούμενη εξέλιξή τους κι επιταχύνοντάς την αρκετά. Είναι μια παγκόσμια επανάσταση και γι' αυτό θα έχει και μια παγκόσμια έκταση». (Ενγκελς, «Οι αρχές του κομμουνισμού»)

13. Οι χώρες του λεγόμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού» δεν ήταν παρά ολοκληρωτικά αστικά καθεστώτα κρατικού καπιταλισμού. Αυτό το σύστημα ήταν το προϊόν της σταλινικής αντεπανάστασης στη Σοβιετική Ένωση το οποίο οφείλετο στην απομόνωση της επανάστασης σε μια μόνη χώρα, οδηγώντας την στον γραφειοκρατικό εκφυλισμό μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου και στη μετατροπή του μπολσεβίκικου κόμματος

σε όργανο της αστικής αντεπανάστασης. Ο σταλινισμός αποδείχθηκε η πιο ύπουλη μορφή αντικομμουνισμού, επικράτησε με την εξόντωση χιλιάδων επαναστατών, διαστρέβλωσε τερατωδώς τον μαρξισμό, επέφερε τραγικές ήττες στην ιστορία του εργατικού κινήματος, με αποκορύφωμα την επιστράτευση της εργατικής τάξης στο πλευρό των δημοκρατικών ιμπεριαλιστικών «συμμάχων» στον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, και συνέβαλε τα μέγιστα στη δυσφήμιση του σοσιαλισμού, ταυτίζοντάς τον με τον ολοκληρωτικό κρατικό καπιταλισμό. Τόσο οι πρώην όσο και οι εναπομείναντες «σοσιαλιστικές χώρες» δεν διέθεταν και δεν διαθέτουν κανένα προοδευτικό στοιχείο ως προς τις κοινωνικές τους σχέσεις που να είναι άξιο υπεράσπισης από το προλεταριάτο. Όλες οι πολιτικές δυνάμεις της Αριστεράς που είτε ταυτίζουν τον σοσιαλισμό με τον κρατικό καπιταλισμό είτε με την ηπιότερη άσκηση της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης είναι αντιδραστικές και ανήκουν στην αριστερή πτέρυγα του κεφαλαίου. Το ταξικό επαναστατικό κόμμα δεν συνάπτει πολιτικές συμμαχίες, ακόμη και για πρόσκαιρα ζητήματα, όχι μόνο με τα φιλελεύθερα αστικά κόμματα, αλλά και με τα δήθεν σοσιαλιστικά ή κομμουνιστικά κόμματα, των οποίων η στρατηγική είναι μια εναλλακτική διαχείριση του καπιταλισμού ή ένα καθεστώς κρατικού καπιταλισμού.

14. Ήδη από την έναρξη του Α Παγκοσμίου Πολέμου, έχουν συντελεστεί οι ακόλουθες ριζικές αλλαγές στη δομή του εργατικού κινήματος και στις επαναστατικές τακτικές:

α) Ο οπορτουνισμός, από δευτερεύον και περιστασιακό φαινόμενο που οφείλετο στη μικροαστική επιρροή πάνω στο νεότευκτο εργατικό και σοσιαλιστικό κίνημα, συγκροτώντας τη δεξιά του πτέρυγα, μετατρέπεται σε γενικό, τυπικό και σταθερό φαινόμενο, καταλαμβάνοντας την αριστερή πτέρυγα του κεφαλαίου. Αποτελεί πλέον συστατικό και απαραίτητο στοιχείο της λειτουργίας του καπιταλιστικού συστήματος για τη διασφάλιση της αστικής επιρροής πάνω στο προλεταριάτο, δρώντας μέσω μιας πολλαπλότητας ιδεολογικών και πολιτικών μορφών, οι οποίες κυμαίνονται από τον ρεφορμισμό έως τον κάλπικο ριζοσπαστισμό, και διασφαλίζεται από δικτυωμένα κοινωνικά στρώματα που αντλούν προνόμια από τη συμμετοχή τους στο καπιταλιστικό σύστημα.

β) Τα συνδικάτα μετατρέπονται από ταξικά όργανα υπεράσπισης των άμεσων αναγκών του προλεταριάτου μέσα στην αστική κοινωνία σε αστικούς θεσμούς ενσωμάτωσης της εργατικής τάξης στο καπιταλιστικό σύστημα. Αυτό έγινε λόγω της φύσης του θεσμού και όχι εξαιτίας των λαθών ή των προδοσιών της μιας ή της άλλης ηγεσίας. Ο μηχανισμός της ανάθεσης και της αντιπροσώπευσης, σε συνδυασμό με τη λειτουργία της διαμεσολάβησης και της διαπραγμάτευσης, είναι αυτός ακριβώς ο οποίος δημιουργεί τις συνθήκες για τη δημιουργία και την ανάδειξη της γραφει-

οκρατίας. Ο συνδικαλισμός, από την ίδια του τη φύση αποτέλεσε την «αστική πολιτική της εργατικής τάξης», και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να μετασχηματιστεί σε επαναστατικό ρεύμα. Οι αγώνες της εργατικής τάξης για τις άμεσες διεκδικήσεις της, χωρίς να χάνουν διόλου τον αναπόφευκτο και αναγκαίο χαρακτήρα τους ως πρωταρχική μορφή ταξικής πάλης, συγκρούονται με τα στενά περιθώρια του παρακμασμένου καπιταλιστικού συστήματος να προχωρήσει σε σημαντικές και μεσοπρόθεσμες παραχωρήσεις. Συνεπώς, τίθεται αντικειμενικά η αναγκαιότητα της αυτοοργάνωσης της εργατικής τάξης έξω από τα συνδικάτα και εναντίον τους και του μετασχηματισμού των οικονομικών αγώνων σε επαναστατικό πολιτικό κίνημα. Αντί για το συντηρητικό σύνθημα «Ένα δίκαιο μεροκάματο για μια δίκαιη εργάσιμη ημέρα» η εργατική τάξη θα πρέπει να γράψει στη σημαία της το επαναστατικό σύνθημα «Κατάργηση του συστήματος της μισθωτής εργασίας».

γ) Στην εποχή της ιμπεριαλιστικής δημοκρατίας το κοινοβούλιο παύει να διατηρεί τον αποφασιστικό χαρακτήρα του ως βασικός πυρήνας του αστικού πολιτικού συστήματος. Το κοινοβούλιο από όργανο διαμεσολάβησης μεταξύ των τάξεων μετατρέπεται σε ένα απλό εκτελεστικό όργανο που ο ρόλος του είναι να επικυρώνει προειλημμένες αποφάσεις που εκπορεύονται από εξωκοινοβουλευτικά κέντρα στα οποία ανήκει η πραγματική πολιτική δύναμη. Ο κοινοβουλευτισμός σήμερα έχει για τους κρατούντες μια κατεξοχήν ιδεολογική λειτουργία καλύπτοντας τις πράξεις τους με «δημοκρατικό» μανδύα. Γι' αυτόν τον λόγο η συμμετοχή στο κοινοβούλιο έχει πάψει προ πολλού να αποτελεί μια τακτική για τους κομμουνιστές.

15. Στην εποχή της ιμπεριαλιστικής παρακμής όλα τα κινήματα εθνικής απελευθέρωσης είναι αντιδραστικά, διότι το αίτημα του σχηματισμού εθνικού κράτους είναι πλέον ιστορικά παρωχημένο, δεν έχει κανένα προοδευτικό περιεχόμενο και λειτουργεί ως φορέας των συμφερόντων των αστικών τάξεων και ως όργανο των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Σήμερα, όλες οι χώρες συμμετέχουν στο παγκοσμιοποιημένο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Οι κομμουνιστές απορρίπτουν το αίτημα της εθνικής αυτοδιάθεσης, την τακτική του ενιαίου αντιιμπεριαλιστικού μετώπου και την υποστήριξη μικρότερων κρατών απέναντι στις μεγάλες δυνάμεις. Απορρίπτουν συλλήβδην την πολιτική της εθνικής ενότητας και της εθνικής άμυνας για όλες τις πολεμικές συγκρούσεις. Τάσσονται υπέρ της αναζωπύρωσης της ταξικής πάλης εντός των εθνών που θα οδηγήσει σε εμφύλιο ταξικό πόλεμο για την ανατροπή της εξουσίας των αστικών κρατών παντού.

16. Η υπεράσπιση του έθνους και της πατρίδας δεν είναι παρά η υπεράσπιση του παρακμασμένου καπιταλισμού, ενός κοινωνικού συστήματος που οδηγεί την ανθρωπότητα στο χάος, στον πόλεμο και στη βαρβαρότητα. Το έθνος είναι ένα συγκεκριμένο ιστορικό μόρφωμα που εκπληρώνει μια ειδική κοινωνική αποστολή: τη συγκρότηση του εθνικού κράτους ως προσδιορισμένου χώρου οικονομικής και πολιτικής κυριαρχίας της αστικής τάξης. Το έθνος σήμερα είναι η κοινότητα του κεφαλαίου, το εθνικό κράτος είναι το αστικό κράτος και η πατρίδα είναι η επικράτεια της αστικής τάξης.

Οι κομμουνιστές είναι εναντίον κάθε μορφής πατριωτισμού. Ο κομμουνισμός είναι η κοινή υπόθεση των εργατών όλου του κόσμου και ο τόπος του είναι ολόκληρη η γη. Ο μόνος «σοσιαλισμός με εθνικά χρώματα» είναι ο κρατικός καπιταλισμός του Στάλιν και ο εθνικοσοσιαλισμός του Χίτλερ. Ζούμε σε ένα πλανητικό καπιταλιστικό σύστημα με μια παγκόσμια εργατική τάξη. Το πρόταγμα του Κομμουνιστικού Μανιφέστου «Προλετάριοι όλων των χωρών ενωθείτε!» δεν είχε ποτέ μεγαλύτερη επικαιρότητα όσο στην εποχή μας.

17. Απορρίπτουμε την ατομική ένοπλη τρομοκρατία, γενικά την άσκηση βίας απομονωμένων ομάδων και την αναγωγή της ίδιας της πολιτικής βίας σε φετίχ. Αυτό δεν σημαίνει υποταγή στην αστική νομιμότητα και καλλιέργεια ειρηνιστικών αυταπατών. Η ταξική βία είναι ένα απαραίτητο μέσο που πρέπει να ασκήσει το προλεταριάτο τόσο για την διεξαγωγή των καθημερινών του αγώνων όσο κυρίως για την ανατροπή της αστικής τάξης, ακριβώς επειδή η τελευταία δεν πρόκειται να εγκαταλείψει εθελοντικά την κυριαρχία και τα προνόμιά της. Αυτή είναι μια αναγκαιότητα που τίθεται με ακόμη μεγαλύτερη οξύτητα στην εποχή του ιμπεριαλισμού, καθώς ο καπιταλισμός κλιμακώνει τη χρήση βίας με παγκοσμίους πολέμους μαζί με μια πλειάδα τοπικών αναμετρήσεων, τη συσσώρευση όπλων μαζικής καταστροφής και την ενίσχυση των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους. Ωστόσο, η άσκηση της προλεταριακής βίας δεν πρέπει να είναι αποκομμένη από το συνολικό ταξικό κίνημα και να μην συντελεί στην ενίσχυση των δυνάμεών του και στην άνοδο της πολιτικής του συνείδησης. Η ατομική τρομοκρατία θέλει να υποκαταστήσει τον ενεργό ρόλο των μαζών μετατρέποντάς τες σε παθητικούς θεατές μιας διαμάχης μεταξύ μεμονωμένων ομάδων και κρατικών μηχανισμών. Ειδικά στη σύγχρονη μορφή της είναι έκφραση της αποσύνθεσης των μικροαστικών στρωμάτων και συχνά αποτελεί όργανο διαπάλης μεταξύ αστικών δυνάμεων.

Αθήνα, Μάρτιος 2013

Σύντροφοι Διεθμιστές